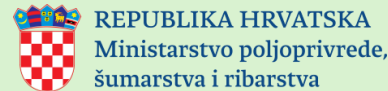

Strukturni kapital vjerničkih udruga kao preduvjet razvoja socijalnog poduzetništva u lokalnoj zajednici

Mogućnosti i ograničenja transformacije djelatnosti vjerničkih udruga
u socijalno poduzetništvo
Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU-a u Đakovu

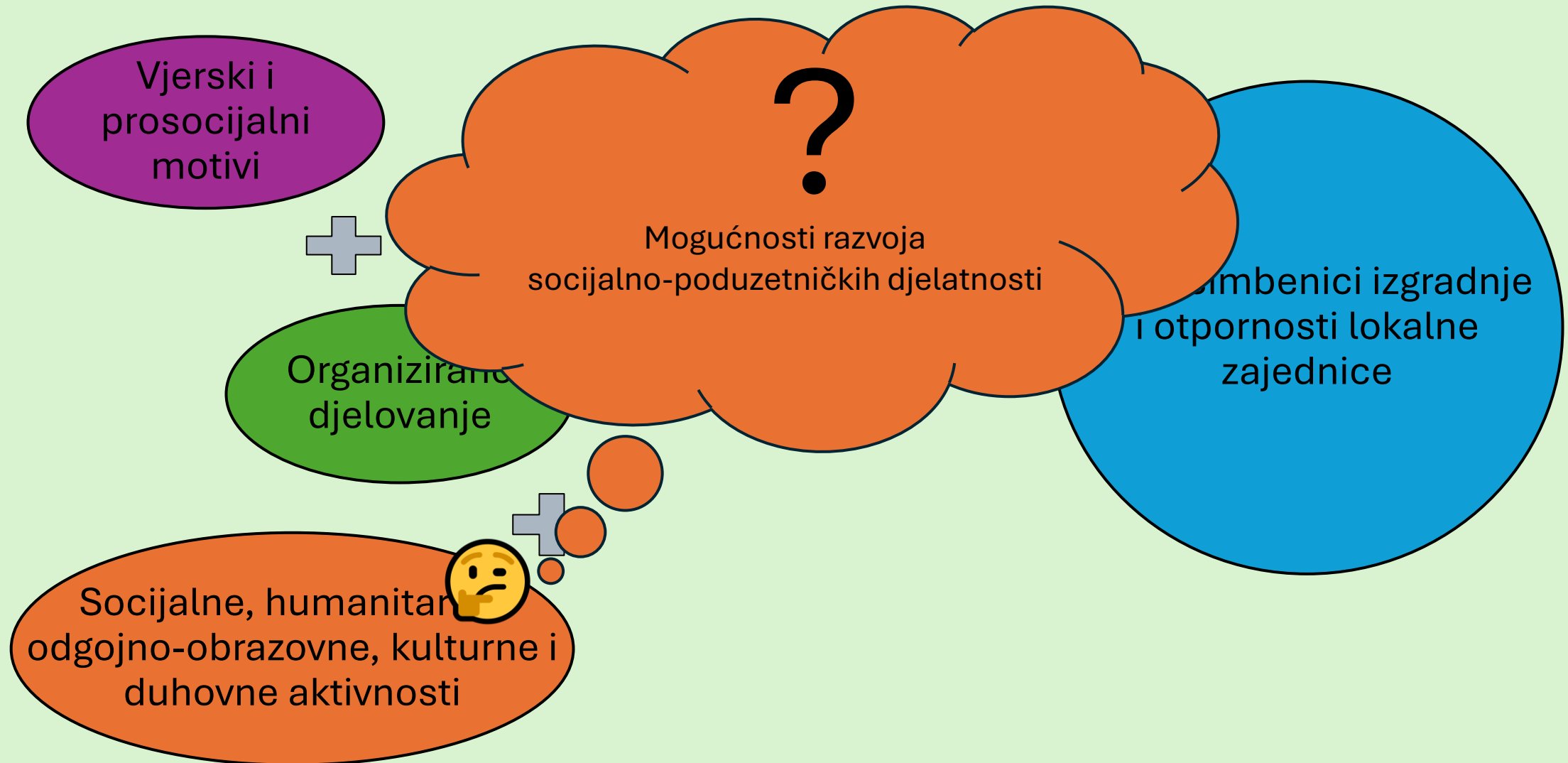
Ova aktivnost dio je provedbe Godišnjeg akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike

Igor Jakobfi

Đakovo, 2026.

Društveni značaj vjerskih udruga

Cilj, metodologija, uzorak i istraživačka pitanja (ovog dijela istraživanja)

Cilj

- Analizirati razinu razvijenosti formalnog i funkcionalnog strukturnog kapitala vjerskih udruga
 - Kao organizacijskog preduvjeta za razvoj socijalno-poduzetničkih aktivnosti

Metodologija

- Podaci su prikupljeni anketnim istraživanjem
 - Od 10. lipnja do 31. kolovoza 2026.
 - Na području istočne Hrvatske
 - Hrvatski dio Đakovačko-osječke metropolije

Cilj, metodologija, uzorak i istraživačka pitanja (ovog dijela istraživanja)

Uzorak

- Popisane vjerničke udruge
 - 83
 - Neaktivne
 - 7
 - Neanketirane
 - 18
 - Anketirane
 - 57 (68,7%/75,0%)

Istraživačka pitanja

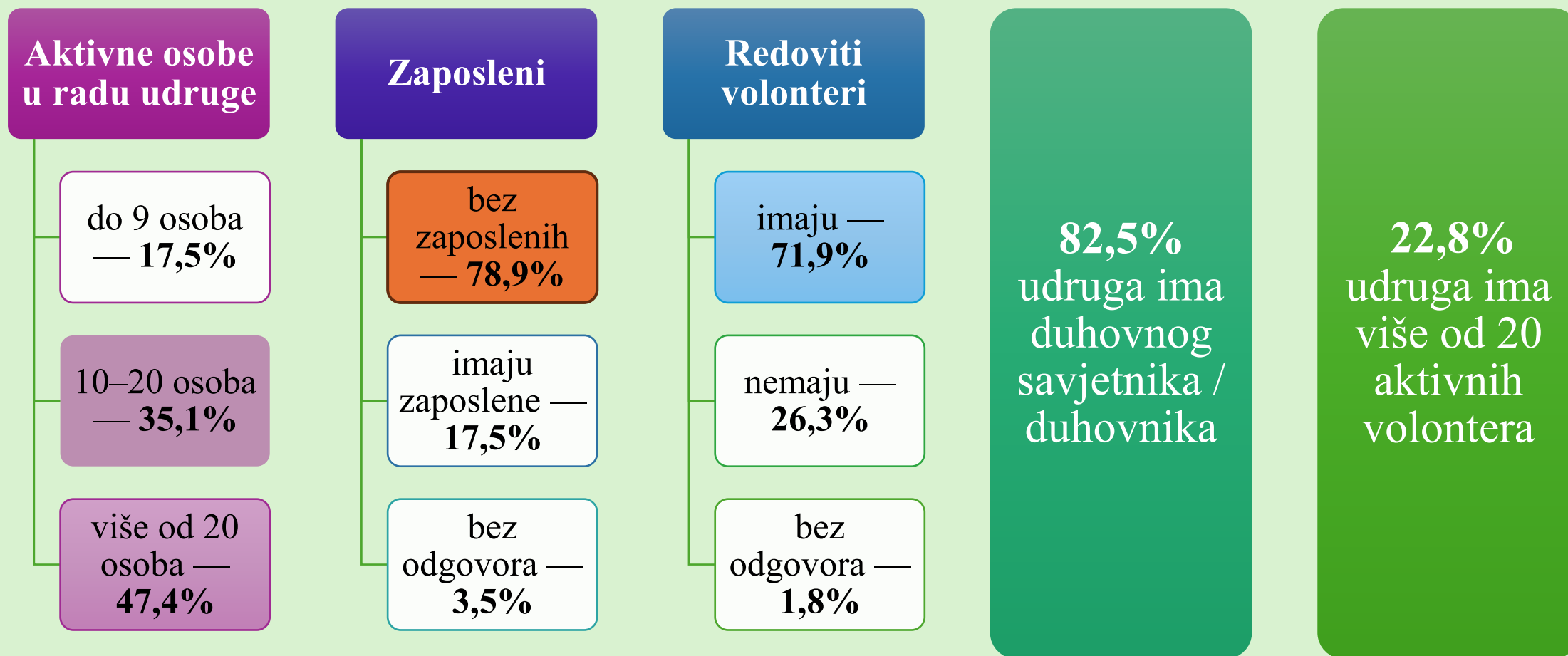
- Kakva je razvijenost pojedinih elemenata formalnog i funkcionalnog strukturnog kapitala vjerničkih udruga
- Koji elementi strukturnog kapitala predstavljaju
 - Organizacijska ograničenja
 - Razvojne potencijale za razvoj socijalno-poduzetničkih aktivnosti vjerničkih udruga

Strukturni kapital

- **Formalni strukturni kapital** – ono čime organizacija raspolaže i okvir unutar kojega djeluje
 - Infrastruktura
 - Organizacija
 - Administracija
 - Formalno-pravna uređenost
- **Funkcionalni strukturni kapital** – sposobnost organizacije da ono čime raspolaže aktivira i koristi u svakodnevnom djelovanju
 - Upravljanje
 - Organizacijski procesi i rutine
 - Sudjelovanje u odlučivanju
 - Prijenos i očuvanje znanja
 - Praćenje vlastitog djelovanja
 - Inovativnost
 - Sposobnost održavanja kontinuiteta djelovanja

Kadrovska osnova

- široka baza aktivnih osoba uz nisku zaposlenost

Infrastruktura

- dobra prostorna osnova, skromnija digitalna opremljenost

- **Dostupnost prostora**

- 82,5% stalno dostupan
- 14,0% povremeno
- 3,5% nema prostor

- **Prikladnost prostora**

- 64,9% odgovara potrebama
- 28,1% djelomično odgovara
- 3,5% ne odgovara
- 3,6% nije primjenjivo/bez odgovora

- **Digitalna infrastruktura**

- 45,6% računalo/tablet
- 42,1% telefon/mobitel
- 40,4% printer
- 28,1% internetski priključak
- 22,8% ostala oprema
- 40,4% ništa od navedenog

- **Korištenje digitalnih alata**

- 78,9% društvene mreže
- 73,7 % e-mail
- 45,6% internetska stranica
- 36,8% MS Office

Pravni i administrativni okvir djelovanja

Teritorijalni i pravni okvir djelovanja	f	%
Registrirana isključivo u Republici Hrvatskoj	34	59,6%
Podružnica međunarodne organizacije registrirana u Hrvatskoj	12	21,1%
Međunarodna organizacija bez zasebne pravne registracije u Hrvatskoj	2	3,5%
Ništa od navedenog – nije registrirana ni na civilnoj ni na crkvenoj razini	5	8,8%
Ne znam	2	3,5%
Bez odgovora	2	3,5%
Ukupno	57	100,0%

Tko obavlja administrativne poslove?	f	%
Točno određena osoba/e	41	71,9%
Nitko nije određen – obavlja tko stigne	8	14,0%
Udruga ne vodi administraciju	6	10,5%
Bez odgovora	2	3,5%
Ukupno	57	100,0%

Financijska osnova

- stabilnost ne znači i razvojni kapacitet

61,4%

financijski stabilne/vrlo stabilne

31,6%

sredstva dostatna za postojeće aktivnosti

15,8%

sredstva dostatna za nove aktivnosti

**49,1% smatra postojeće prihode
nedostatnima za pokretanje novih
aktivnosti.**

Izvor financiranja	f	%
Donacije građana	34	59,6%
Vlastita sredstva članova i volontera	28	49,1%
Članarine	26	45,6%
Crkveni izvori	16	28,1%
Lokalni proračun	16	28,1%
Vlastite gospodarske aktivnosti	11	19,3%
Državni izvori	10	17,5%
Gospodarski sektor/tvrtke	4	7,0%
EU fondovi	4	7,0%

Projektno iskustvo

- **12,3%**

provodilo socijalno-poduzetničke
aktivnosti u posljednjih pet godina

- **26,3%**

ne provodi projekte ni iz jednog
ponuđenog izvora

Izvori projektnog financiranja

%

Vlastita sredstva

54,4%

Općina/grad/županija

43,9%

Donacije građana

35,1%

Gospodarski sektor/tvrtke

12,3%

Država (Hrvatska)

10,5%

Europska unija

7,0%

Funkcionalno-operativna dimenzija

- visoka unutarnja organiziranost uz ovisnost o ključnim osobama

Pokazatelj	Slaže se/potpuno se slaže %
Jasno definirana misija i ciljevi	89,4%
Članovi mogu sudjelovati u planiranju	89,5%
Jasan način donošenja odluka	86,0%
Mišljenja članova uzimaju se u obzir	86,0%
Jasna podjela uloga i odgovornosti	84,2%
Vodstvo otvoreno inovacijama i novim modelima	84,2%
Ustaljene procedure/jasan način rada	82,5%
Praćenje rezultata djelovanja	77,2%
Prijenos i dokumentiranje znanja i iskustava	75,5%
Stabilno djelovanje bez pojedinih ključnih osoba	43,9%

Razvojne potrebe

- financiranje, umrežavanje i projektne kompetencije u prvom planu

Područje u kojem postoji potreba jačanja	Slaže se/potpuno se slaže %
Duhovni rast	70,2%
Financiranje	63,1%
Umrežavanje i partnerstva	57,9%
Pisanje i provedba projekata	52,7%
Digitalne vještine	47,4%
Upravljanje organizacijom	40,3%
Upravljanje volonterima	38,6%

Socijalno poduzetništvo

- postoje organizacijske pretpostavke, ali nedostaje specifično znanje i iskustvo

61,4%

dobro poznavanje socijalnog nauka Crkve

17,5%

dobro poznavanje socijalnog poduzetništva

12,3%

provodilo socijalno-poduzetničke aktivnosti

3,5%

sudjelovalo u edukacijama o socijalnom poduzetništvu

Zaključak

- organizacijski potencijali i ograničenja razvoja socijalno-poduzetničkih aktivnosti

Razvijenije pretpostavke	Ključna ograničenja	Razvojni potencijali
široka baza aktivnih osoba i volontera	niska zastupljenost formalnog zapošljavanja	postojeća organizacijska osnova za daljnji razvoj
dobra prostorna osnova	ograničene financije za pokretanje novih aktivnosti	otvorenost vodstva inovacijama
osnovna pravno-administrativna uređenost	slabije iskustvo sa složenijim izvorima financiranja	izražena potreba za umrežavanjem i projektnim kompetencijama
jasnoća misije, uloga i odlučivanja	ovisnost o pojedinim ključnim osobama	postoje pojedinačna iskustva socijalno-poduzetničkih aktivnosti
participacija članova i otvorenost inovacijama	vrlo ograničeno specifično znanje, edukacija i iskustvo u socijalnom poduzetništvu	potencijal postoji, ali zahtijeva ciljano jačanje razvojnih kapaciteta